

transform!

ευρωπαϊκό δίκτυο εναλλακτικού προβληματισμού και πολιτικού διαλόγου

ενημερωτικό δελτίο 012010

Αυτό είναι το δεύτερο τεύχος του μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου του transform! europe. Το δελτίο περιέχει πληροφορίες για τις δραστηριότητες του δικτύου μας, των μελών του και των μελών-παρατηρητών του, καθώς επίσης και για σημαντικές πρωτοβουλίες των κοινωνικών κινημάτων στα οποία συμμετέχουμε.

Περιεχόμενα

Σημείωμα των συντονιστών της έκδοσης	2
Γίνετε συνδρομητές στο ενημερωτικό δελτίο του transform!	2
Μελέτες και άρθρα	3
Συστημικός κίνδυνος εν όψει; Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης στο συνταξιοδοτικό σύστημα	3
Οι κινητοποιήσεις των φοιτητών της Αυστρίας «Το πανεπιστήμιό μας, η ζωή μας!»	4
Δραστηριότητες του transform!	6
«Ο Πουλαντζάς σήμερα», Συνέδριο στην Αθήνα	6
Σύνοδος Κοπεγχάγης ανάμεσα στην αποτυχία και την ελπίδα	7
Το Φόρουμ για μια Κοινωνική Ευρώπη	9
«Γυναίκες, εργασία και διδασκαλία», Σεμινάριο στο Μπορντώ	9
«Η κρίση στην Ευρώπη», Εργαστήριο στη Βιέννη	10
Μελλοντικές εκδηλώσεις	11
Προπαρασκευαστική σύνοδος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ	11
Συνέδριο στη μνήμη του Γιόργκ Χούφσμιντ	13
«Γιατί η κρίση μοιάζει να ευνοεί τη Δεξιά και όχι την Αριστερά στην Ευρώπη;»: Σεμινάριο στην Ισπανία	13

Έκδοση του δελτίου στα ελληνικά: Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς

Μετάφραση: Χάρης Γολέμης, Έλενα Παπαδοπούλου, Νίκος Σβέρκος, Χρήστος Σίμος

Επιμέλεια: Χάρης Γολέμης

Σημείωμα των συντονιστών έκδοσης

Αυτό είναι το δεύτερο τεύχος του ενημερωτικού δελτίου του δικτύου transform! europe. Περιέχει πληροφορίες για τις δραστηριότητες του δικτύου μας, των μελών του και των μελών-παρατηρητών του, καθώς επίσης και για σημαντικές πρωτοβουλίες των κοινωνικών κινημάτων στα οποία συμμετέχουμε.

Το σεμινάριο «Η κρίση στην Ευρώπη: οικονομικά της ύφεσης-κοινωνική κρίση-κρατική πολιτική-εναλλακτικές λύσεις», πραγματοποιήθηκε, στη Βιέννη, την Παρασκευή 15 και το Σάββατο 16 Ιανουαρίου, με τη συμμετοχή 60 ατόμων από 14 χώρες της Ευρώπης, μεταξύ των οποίων ειδικοί εμπειρογνώμονες, εκλεγμένοι εκπρόσωποι και στελέχη συνδικάτων και κοινωνικών κινημάτων.

Η έναρξη του σεμιναρίου καθώς και η συζήτηση που ακολούθησε τις εισηγήσεις βιντεοσκοπήθηκαν και έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο του δικτύου transform! europe (www.transform-network.net). Οι γραπτές εισηγήσεις των ομιλητών θα διατίθενται στους ενδιαφερομένους μετά

από αίτημά τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση office@transform-network.net.

Μεταξύ των υλικών του εργαστηρίου περιλαμβανόταν και η μελέτη «Συστημικός κίνδυνος; Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης στο συνταξιοδοτικό σύστημα», την οποία εκπόνησε ο Ρίχαρντ Ντέτγκε μετά από αίτημα του transform! europe. Με την μελέτη αυτή, που κυκλοφορεί μέχρι στιγμής στα αγγλικά, γερμανικά και γαλλικά, εγκαινιάζεται μια νέα σειρά ειδικών εκδόσεων, με την οποία επιθυμούμε να συνεισφέρουμε στο διάλογο μεταξύ των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων της ευρωπαϊκής αριστεράς, συμπληρωματικά με το εξαμηνιαίο περιοδικό μας που,

σήμερα, εκδίδεται σε επτά γλώσσες. Οι ειδικές εκδόσεις θα κυκλοφορούν στα αγγλικά και, κατά περίπτωση, σε άλλες γλώσσες. Μπορείτε να παραγγείλετε αυτές τις εκδόσεις, αλλά και το περιοδικό transform! στην ηλεκτρονική διεύθυνση: office@transform-network.net.

Ευχόμαστε σε όλους τους συντρόφους/ σες και φίλους/ ες μας ένα δημιουργικό και ειρηνικό Νέο Έτος!

Εύα Χίμελστος
(επιμελήτρια έκδοσης του ενημερωτικού δελτίου)

Βάλτερ Μπάγκερ
(συντονιστής του δικτύου transform!)

Γραφτείτε συνδρομητές στο ενημερωτικό δελτίο του transform!

Το ενημερωτικό δελτίο του transform! εκδίδεται κάθε μήνα και αποτελεί δωρεάν ηλεκτρονική υπηρεσία του δικτύου μας, που παραδίδεται απευθείας στο ηλεκτρονικό σας ταχυδρομείο.

Για να εγγραφείτε, στείλτε ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) στο: [«info@poulantzas.gr»](mailto:info@poulantzas.gr) ή/και στο [«office@transform-network.net»](mailto:office@transform-network.net)

Μπορείτε να ακυρώσετε την εγγραφή σας με μηνύματα στα ίδιες ηλεκτρονικές διευθύνσεις.

Συστημικός κίνδυνος εν όψει;

Τα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης στις ιδιωτικές συντάξεις

Ένα από τα βασικότερα σχέδια στην ιστορία του νεοφιλελευθερισμού, κατά τη διάρκεια των τελευταίων δυο δεκαετιών, υπήρξε η ιδιωτικοποίηση των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων, που προώθησαν οι κυρίαρχες τάξεις στους διεθνείς οργανισμούς και τα εθνικά κράτη.

Τα αποτελέσματα αυτού του μετασχηματισμού δε μπορούν να υποτιμηθούν. Η μεταφορά μεγάλου όγκου χρηματοπιστωτικών κεφαλαίων από το δημόσιο σύστημα πρόνοιας σε συνταξιοδοτικά ταμεία συνδεδεμένα με την κεφαλαιαγορά ήταν και εξακολουθεί να είναι μια ισχυρή πηγή συσσώρευσης του καπιταλισμού που στηρίζεται στις χρηματιστικές αγορές. Ο γνωστός αμερικανός μαρξιστής, Ντέιβιντ Χάρβεϊ, θα έλεγε ότι πρόκειται για τον ακρογωνιαίο λίθο ενός συστήματος που βασίζεται στη συσσώρευση μέσω αφαίρεσης. Είναι το σύστημα που βυθίστηκε στην σφοδρότερη κρίση από την Μεγάλη Ύφεση της δεκαετίας του 1930.

Γι αυτό, το transform! europe συνέταξε μια σύντομη μελέτη σχετικά με τα αποτελέσματα και τα επακόλουθα της οικονομικής κρίσης για τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε από τον Ρίτσαρντ Ντέτγκε. Μερικά από τα κύρια ευρήματά της είναι τα ακόλουθα:

- Στην πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης, τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία των πλουσιότερων χωρών

του καπιταλιστικού κόσμου (χώρες του ΟΟΣΑ), έχασαν 20 - 25% των κεφαλαίων τους ή περίπου 5,4 τρισεκατομμύρια δολάρια. Τις μεγαλύτερες δυσμενείς επιπτώσεις είχαν η Ιρλανδία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο στη Δυτική Ευρώπη, οι Βαλτικές χώρες και η Ουγγαρία και η Πολωνία στην Ανατολική Ευρώπη.

- Στη δεύτερη περίοδο, όταν η οικονομική κρίση οδήγησε και σε κρίση της πραγματικής οικονομίας, τα επιχειρησιακά συνταξιοδοτικά ταμεία αντιμετώπισαν προβλήματα ανάπτυξης. Από το υψηλότερο σημείο στο οποίο βρίσκονταν τον Οκτώβριο του 2007 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2009 ο όγκος των κεφαλαίων αυτών των ταμείων, στις ΗΠΑ, μειώθηκε κατά 35. Συνέπεια αυτής της εξέλιξης είναι ότι «τα διογκούμενα συνταξιοδοτικά ελλείμματα θα έχουν ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες επιχειρήσεις, μειωμένα κέρδη, χαμηλότερες αξιολογήσεις φερεγγυότητας και υψηλότερο κόστος δανεισμού. Όλα αυτά μπορούν να μεταφραστούν σε χαμηλότερες τιμές μετοχών».

- Στην τρίτη περίοδο, αντιμετωπίζουμε μια κοινωνική κρίση που χαρακτηρίζεται από αυξανόμενο δημόσιο χρέος, περαιτέρω αποδυνάμωση του κράτους πρόνοιας και αυξανόμενη φτώχεια των ηλικιωμένων πολιτών, τα επόμενα χρόνια.

Η μελέτη του transform! europe

δείχνει ότι η ιδιωτικοποίηση είναι απολύτως αποπροσανατολιστική. Δεν υπάρχει εύκολος δρόμος για την επαναφορά σε ένα δυνατό δημόσιο σύστημα συντάξεων χωρίς σκληρούς και μακροχρόνιους κοινωνικούς αγώνες. Ωστόσο έχει καταστεί δυσκολότερη η υποστήριξη της άποψης ότι οι ιδιωτικές συντάξεις εξασφαλίζουν μεγαλύτερη κοινωνική ασφάλεια. Το αντίθετο συμβαίνει.

Από τη στιγμή που τα ιδιωτικά συστήματα συντάξεων είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για την απογείωση του καπιταλισμού των χρηματοπιστωτικών αγορών, η ενίσχυση των δημόσιων συντάξεων θα είναι ένα από τα σημαντικότερα πεδία πάλης για τον κοινωνικό και οικονομικό μετασχηματισμό.

Για την πλήρη μελέτη, παρακαλούμε επισκεφθείτε την διεύθυνση: www.transformnetwork.net/uploads/media/Detje_FinancialCrisis.pdf

Η έντυπη έκδοση της μελέτης (ειδική έκδοση του transform!) μπορεί να παραγγελθεί μέσω e-mail στο office@transform-network.net

Ο Ρίτσαρντ Ντέτγκε είναι μέλος της επιστημονικής ένωσης για την ανάλυση του καπιταλισμού και της κοινωνικής πολιτικής, WISSETransfer.

Οι αγώνες των φοιτητών στην Αυστρία «Το Πανεπιστήμιό μας, οι ζωές μας!»

Της Μπάρμπαρα Στάνινερ

Μετά από δυο μήνες τακτική καθυστέρησης, η διοίκηση του Πανεπιστημίου της Βιέννης κάλεσε την αστυνομία να «εκκενώσει» το Άουντιμαξ (Audimax), τη μεγαλύτερη αίθουσα διαλέξεων. Περίπου 80 άστεγοι που είχαν βρει εκεί καταφύγιο από το κρύο, καθώς και 20 καταληγίες φοιτητές εκδιώχθηκαν τα ξημερώματα της 21ης Δεκεμβρίου.

Μετά από αυτό, η διοίκηση προσέφυγε στην τακτική του «μπλόκ άουτ». Κανένας, εκτός από διδάσκοντες και υπαλλήλους, δεν επιτρεπόταν να εισέλθει στα τμήματα, τις βιβλιοθήκες και τα γραφεία. Οι φοιτητές δεν μπορούσαν να μελετήσουν στην βιβλιοθήκη, ούτε οι θεσμοθετημένοι πολιτικοί εκπρόσωποί τους είχαν άδεια εισόδου στο κτίριο.

Πώς άρχισαν όλα

Κανείς δεν περίμενε ότι οι διαμαρτυρίες θα εξαπλώνονταν τόσο ραγδαία ή ότι θα υπήρχε αλληλεγγύη προς τους φοιτητές, όταν αυτοί, στις αρχές του φθινοπώρου, μετά τις θερινές διακοπές, επανήλθαν στο πανεπιστήμιο και την καθημερινή πολιτική δουλειά.

Είχε ήδη διεξαχθεί ένας μακρόχρονος αγώνας για τη «θεσμοθετημένη εκπροσώπηση των φοιτητών σε όλα τα επίπεδα του πανεπιστημίου», από τα μεμονωμένα τμήματα μέχρι την εθνική εκπροσώπηση. Σ' αυτόν τον αγώνα συμμετείχαν οργανώσεις, άτομα, ομάδες μέσα και έξω από τους θεσμούς, εργαζόμενοι και διδάσκοντες.

Όπως σε κάθε άλλη χώρα, υπήρχαν αρκετοί λόγοι για οργή και αντιδράσεις: η κατάργηση κάθε δημοκρατικής διαδικασίας, η αρχική πρόταση για επιβολή διδάκτρων και η μετέπειτα μερική μόνο απόσυρσή τους, η εντατικοποίηση των σπουδών, ο εξο-

βελισμός της επιλογής, ο ορισμός της εκπαίδευσης ως μιας απλής υπηρεσίας, η λειτουργία των πανεπιστημίων σαν επιχειρήσεις, τα εμπόδια σε μαθήματα και τάξεις, ο αποκλεισμός ως μέρος της κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας πατριαρχικών ιεραρχιών, ο δομικός ρατσισμός, ο συνδυασμός του αυξανόμενου ταξικού χάσματος με το νεοφιλελεύθερο δόγμα του πλήρους ανταγωνισμού και της παγκόσμιας ελεύθερης επιχείρησης.

Αυτό που συνέβη είναι ότι οι διαμαρτυρίες που υπήρξαν σε όλα τα τμήματα της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Βιέννης, που παραδοσιακά μπορεί να καυχάται για την ύπαρξη μιας μοναδικής συμμαχίας ανάμεσα σε φοιτητές, υπαλλήλους, λέκτορες, καθηγητές και τη διοίκηση, ενάντια στην διαδικασία της Μπολόνια (σύστημα bachelor και μεταπτυχιακού), πυροδότησε μια «πυρκαγιά διαμαρτυριών» που εξαπλώθηκε και «έβαλε φωτιά» στα πανεπιστήμια όλης της χώρας.

Στις 20 Οκτωβρίου, έγινε κατάληψη της Ακαδημίας. Εξ αρχής οι διαδηλωτές έδωσαν έμφαση στο ότι το πανεπιστήμιο είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας και ως εκ τούτου οι αγώνες έπρεπε να αναφέρονται σε όλες της πλευρές της κοινωνικής κατάστασης. Δυο μέρες μετά, κατά τη διάρκεια μιας διαδή-

λωσης, η κατάληψη εξαπλώθηκε στο μεγαλύτερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της πόλης, στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, εκεί που κυρίως υπάρχουν τμήματα κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Χιλιάδες φοιτητές κατέλαβαν το «Auditorium Maximum», έναν παραδοσιακό συμβολικό χώρο του φοιτητικού κινήματος, ενώ την τύχη του ακολούθησαν και πολλές άλλες αίθουσες διδασκαλίας.

Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα προέκυψε και η οργάνωση διαφόρων δομών, όπως ομάδες εργασίας, στρογγυλά τραπέζια, λαϊκή κουζίνα, εναλλακτικές διαλέξεις και πολιτιστικά προγράμματα. Η κριτική των συντηρητικών προγραμμάτων σπουδών συνοδεύτηκε από ζωντανές συζητήσεις για το περιεχόμενο μιας χειραφετικής και αριστερής διδασκαλίας.

Πιο αξιοπρόσεκτο, όμως, είναι το στοιχείο που διαφοροποιεί αυτές τις διαμαρτυρίες του «φλεγόμενου πανεπιστημίου» από προηγούμενα κινήματα, όπως αυτό του 1987: η απόλυτη απουσία οργανωτικής ηγεσίας από θεσμικά όργανα ή παραδοσιακές αριστερές οργανώσεις. Ενεργοποιήθηκαν διάφορα άτομα-στα οποία περιλαμβάνονταν και μέλη πολιτικών ομάδων, όπως της KSV- LiLi (της φοιτητικής οργάνωσης που συμμαχεί με το Κομμουνιστικό Κόμμα της Αυστρίας), αλλά η μεγάλη πλειοψη-

φία ήταν άνθρωποι που έμοιαζαν «απολίτικοι». Μέρη αυτού του κινήματος δεν θα δέχονταν για τον εαυτό τους τον ορισμό «αριστερός» και σε μερικές περιπτώσεις ούτε καν «πολιτικά ενεργός», ότι κι αν σημαίνει αυτό. Υπήρχαν χιλιάδες άνθρωποι που έρχονταν στις συζητήσεις και δεκάδες χιλιάδες που έρχονταν στις διαδηλώσεις.

Ίσως ένας λόγος για αυτό ήταν το γεγονός ότι τα ΜΜΕ εκείνη την εποχή δεν ήταν τόσο εχθρικά και καταστροφολογικά όπως συμβαίνει συνήθως όταν υπάρχουν κινητοποιήσεις. Ίσως ακόμα επειδή η κυβέρνηση και οι άλλες αρχές δεν ήθελαν να εμφανιστούν ιδιαίτερα καταπιεστικές. Σε αντίθεση με τα «συνήθη» επίπεδα καταστολής ενάντια στις διαμαρτυρίες αριστερών (βία, μηνύσεις...), η αστυνομία για μεγάλο

χρονικό διάστημα, έμοιαζε απλώς να στέκεται και να παρατηρεί.

Υπήρχαν διαμαρτυρίες και καταλήψεις όχι μόνο σε σχεδόν κάθε πανεπιστήμιο και τμήμα πανεπιστημίου στη Βιέννη, αλλά και σε περισσότερο παραδοσιακά συντηρητικές πόλεις και πανεπιστήμια, όπου γρήγορα η αντίσταση απέκτησε ορμή. Επίσης, πανεπιστήμια καταλήφθηκαν και στη Γερμανία, ενώ μια απίστευτα μεγάλη μάζα δηλώσεων αλληλεγγύης εκδηλώθηκε απέναντί μας σε όλο τον κόσμο.

Η μεγαλύτερη επιτυχία αυτών των κινητοποιήσεων, που ελπίζουμε να διαρκέσει, ήταν η αλλαγή του κοινωνικού κλίματος μεταξύ των πανεπιστημιακών φοιτητών και η μεγαλύτερη επίγνωση των φοιτητών και άλλων ανθρώπων για τις καταστροφική κατάσταση, τουλάχιστον στα

πανεπιστήμια. Το μέλλον θα δείξει αν θα υπάρξουν περισσότερα χτυπήματα και «ραγίσματα» στην καπιταλιστική πατριαρχική ηγεμονία, αν τα απλά πολιτικά θέματα θα μεταμορφωθούν, στην καλύτερη περίπτωση, σε ένα γενικό μεγάλο κίνημα αντίστασης.

Η συγγραφέας είναι ακτιβίστρια του Αυστριακού Κομμουνιστικού Φοιτητικού Συνδέσμου, KSV LiLi (www.votavomunista.at)

Σημείωση του επιμελητή: Για την εξέγερση των Αυστριακών φοιτητών μπορείτε να διαβάσετε το άρθρο «Για το φοιτητικό κίνημα της Αυστρίας» των Γιάννη Μπάρκα και Ηλία Χρονόπουλου στην ελληνική έκδοση του 5ου τεύχους του περιοδικού transform!

Δραστηριότητες του transform!

Παλιές έννοιες και μεθοδοποιήσεις, πολύ σημαντικές για την ευρωπαϊκή ριζοσπαστική αριστερά της εποχής μας

Ο Πουλαντζάς σήμερα

Παρουσίαση από τον Χάρη Γολέμη

Στις 18 και 19 Δεκεμβρίου 2009 έγινε, στην Αθήνα, ένα πολύ ενδιαφέρον, επιτυχημένο και χρήσιμο Συνέδριο του Ινστιτούτου Νίκος Πουλαντζάς (ΙΝΠ) και του transform! europe

Όταν, πριν λίγο καιρό, συζητούσαμε την ιδέα ενός συνεδρίου του ΙΝΠ και του transform! europe στην Αθήνα, αφιερωμένου στη μνήμη του Νίκου Πουλαντζά, τριάντα χρόνια μετά τον θάνατό του (βλ. ενημερωτικό δελτίο 1), αυτό που αναμέναμε ήταν μια εκδήλωση μάλλον μεσαίου μεγέθους, η οποία θα απευθυνόταν σε ένα περιορισμένο αριθμό ενδιαφερομένων και θα ήταν οριακά χρήσιμη στην κοινή μας προσπάθεια. Γνωρίζαμε, βέβαια, ότι ο έργο και ιδιαίτερα η ερευνητική μεθοδολογία του Πουλαντζά, ενός από τους πιο σημαντικούς «κλασικούς» θεωρητικούς του Δυτικού Μαρξισμού (σύμφωνα με τους Πέρυ Άντερσον και Μπομπ Τζέσοπ) έχουν πρόσφατα επανακτηθεί το κύρος και την επικαιρότητά τους σε πανεπιστημιακούς και πολιτικούς κύκλους, αλλά αυτό δεν επηρέαζε τις μετριοπαθείς προσδοκίες μας. Αποδείχθηκε ότι κάναμε λάθος. Το συνέδριο «Ο Πουλαντζάς σήμερα» ήταν, τελικά, ένα μεγάλο και καλά οργανωμένο διήμερο, που και τις δύο ημέρες άρχισε στις 10 το πρωί και τελείωνε στις 10 το βράδυ, με πολύ καλές εισηγήσεις από τους δύο διακεκριμένους ομιλητές Άλεξ Ντεμίροβιτς και Τζέιμς Μάρτιν, ειδικούς στο έργο του Πουλαντζά, αλλά και

από ένα μεγάλο αριθμό ελλήνων πανεπιστημιακών, διανοουμένων και νέων πολιτικών επιστημόνων. Μετά από κάθε ενότητα του συνεδρίου ακολουθούσε πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση, στην οποία μετείχαν αρκετά πρόσωπα από το, κυρίως νεανικό, ακροατήριο το οποίο, σε κάποιες συνεδρίες γέμισε ασφυκτικά το μεγάλο αμφιθέατρο του Ινστιτούτου Γκαίτε.

Ταυτόχρονα, όπως παρατήρησαν ο Νίκος Πετραλιάς, πρόεδρος του ΙΝΠ και ο Βάλτερ Μπάγερ, συντονιστής του transform! Europe, το συνέδριο ασχολήθηκε με θέματα που συνδέονται άμεσα με τα ενδιαφέροντα τόσο των ποικίλων δυνάμεων της ευρωπαϊκής ριζοσπαστικής αριστεράς και των κοινωνικών κινημάτων όσο και του transform! europe, κυρίως αυτών που συνδέονται με το πρόγραμμα «Πολιτικές και στρατηγικές προοπτικές της ευρωπαϊκής αριστεράς»: το κράτος ως «συμπύκνωση του συσχετισμού δυνάμεων μεταξύ τάξεων και μερίδων τάξεων όπως αυτές εκφράζονται σε μια αναγκαστικά προσίδια μορφή...», η μαρξιστική θεωρία γενικώς, η ιδεολογία, οι κοινωνικές τάξεις, τα κόμματα και τα κινήματα, οι ταξικές και πολιτικές συμμαχίες, η παγκοσμιοποίηση και ο ιμπεριαλισμός, η ευρωπαϊκή ενοποίηση, η αριστερά και ο χώρος, η συνάρθρωση αντιπροσωπευτικής και άμεσης δημοκρατίας, ο ευρωκομμουνισμός, η δημοκρατική (αλλά όχι αναγκαστικά ειρηνική) μετάβαση στο σοσιαλισμό, που ή θα είναι δημοκρατικός ή δεν θα υπάρξει, κλπ.

Στο στρογγυλό τραπέζι, οι Μάκης

Καβουριάρης, Μικαέλ Λεβί και Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, φίλοι και/ ή σύντροφοι του Πουλαντζά στο Παρίσι κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του 1960 και 1970, μαζί με το συντονιστή Άλκη Ρήγο και τον Στάθη Κουβελάκη, ένα νέο πολιτικό επιστήμονα που διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, είχαν μια γόνιμη συζήτηση για τον Νίκο Πουλαντζά ως οργανικό διανοούμενο της Αριστεράς. Ο γάλλος φιλόσοφος Ετιέν Μπαλιμπάρ, που είχε επίσης προσκληθεί να συμμετάσχει στο στρογγυλό τραπέζι, έστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα με το οποίο εξέφραζε τη λύπη του για την αδυναμία του να παραστεί στην Αθήνα λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων του. Όπως έγραφε στο μήνυμά του, ήθελε πολύ να είναι παρών για να τιμήσει τη μνήμη του Πουλαντζά, δεδομένου ότι «...ο χρόνος όχι μόνο δεν μείωσε, αλλά αντίθετα αύξησε τον θαυμασμό του για το έργο του».

Το συνέδριο έκλεισε με συγκινητικό τρόπο. Ο Θάνος Μικρούτσικος έπαιξε στο πιάνο και τραγούδησε το «κακόηθες μελάνωμα», σύνθεσή του σε ποίηση Άλκη Αλκαίου, αφιερωμένη στο Νίκο Πουλαντζά, λίγο μετά την αυτοκτονία του, το 1979. Πριν αρχίσει την απόδοση του έργου του, ο Μικρούτσικος αποκάλυψε στο κοινό ότι εκείνη την περίοδο, ως μέλος του ΚΚΕ, είχε δεχθεί ισχυρές πιέσεις από τον τότε Γραμματέα της Κομματικής Οργάνωσης Αθήνας αυτού του κόμματος να αποσύρει την αφιέρωσή του στον Πουλαντζά, μέλους της «αναθεωρητικής ομάδας», δηλαδή του ΚΚΕ εσωτερικού το οποίο είχε

προκύψει από την διάσπαση του ενιαίου ΚΚΕ, το 1968. Η μικρή παρέμβαση του γνωστού συνθέτη ήταν μια ακόμη υπενθύμιση των τραυματικών εμπειριών και των σκληρών εσωτερικών συγκρούσεων

της ελληνικής και γενικότερα της ευρωπαϊκής Αριστεράς κατά τη διάρκεια του περασμένου αιώνα. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

Οι εισηγήσεις του συνεδρίου θα δημοσιευτούν σε βιβλίο που θα εκδο-

θεί εντός του 2010.

Ο Χάρης Γολέμης είναι διευθυντής του Ινστιτούτου Νίκος Πουλαντζάς (ΙΝΠ).

Η Τζούντιθ Μπάτλερ μίλησε, στην Αθήνα, στην 3η ετήσια διάλεξη στη μνήμη του Νίκου Πουλαντζά

Στις 16 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, η 3η ετήσια διάλεξη στη μνήμη του Νίκου Πουλαντζά, η οποία είχε αναγγελθεί στο προηγούμενο ενημερωτικό δελτίο του transform!. Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία, με εκατοντάδες άτομα, κυρίως νέες και νέους, να συνωστίζονται στο μεγάλο αμφιθέατρο και το φουαγιέ του Ινστιτούτου Γκαίτε. Το επίπεδο της συζήτησης που ακολούθησε την ενδιαφέρουσα ομιλία της Μπάτλερ ήταν, κατά γενική ομολογία, πολύ υψηλό. Η εκδήλωση μεταδόθηκε απευθείας από την ιστοσελίδα του ΙΝΠ και θα αναρτηθεί σ' αυτήν, καθώς και στην αντίστοιχη του transform!, το ταχύτερο δυνατό. Επίσης θα αποτελέσει το τρίτο φυλλάδιο των ετήσιων διαλέξεων στη μνήμη του Πουλαντζά που εκδίδουν το ΙΝΠ και η Νήσος. Ήδη διατίθενται στα βιβλιοπωλεία και τα γραφεία του Ινστιτούτου και της Νήσου οι ετήσιες διαλέξεις του 2007 (Μπομπ Τζέσοπ) και 2008 (Λίο Πάνιτς).

Κοπεγχάγη: μεταξύ αποτυχίας και ελπίδας

Στη σύνοδο της Κοπεγχάγης, το δίκτυο transform! europe εκπροσωπήθηκε από τον Ρούρικ Χοϊμ, την Σαντάη Ντεϊμάς και τον Χάρη Κωνσταντάτο. Οι δύο πρώτοι είχαν και την ευθύνη ηλιουργίας περιπτέρου, από το οποίο διέθεταν σε όσους και όσες συμμετείχαν στο Φόρουμ για το Κλίμα (Klima Forum) το περιοδικό transform! , καθώς και το τετρασέλιδο ειδικό φυλλάδιο μας για την σύνοδο. Οι εκπρόσωποι του transform! europe συμμετείχαν επίσης σε διάφορες συζητήσεις του Φόρουμ για το Κλίμα, καθώς και αυτών που διοργάνωσαν διάφορες συνδικαλιστικές οργανώσεις. Επιπλέον, μαζί με το Κόμμα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, πήραν μέρος στη διαδήλωση της 12ης Δεκεμβρίου. Ακοιουθούν κάποιες πρώτες σκέυεις τους για τη σύνοδο της Κοπεγχάγης.

Παρουσίαση από την Σαντάη Ντεϊμάς

Αμέσως μετά τη λήξη της επίσημης συνόδου της Κοπεγχάγης για την παγκόσμια θέρμανση, σύμπας ο Τύπος και οι δυτικές κυβερνήσεις έδειξαν ιδιαίτερη σπουδή να εκφράσουν τη μεγάλη λύπη τους για την αποτυχία των διαπραγματεύσεων της 15ης

Συνόδου για την Κλιματική Αλλαγή των Ηνωμένων Εθνών-COP 15. Το τελικό κείμενο που συμφωνήθηκε στην Κοπεγχάγη δεν είναι δεσμευτικό για τις αναπτυγμένες χώρες, αν και όλες οι χώρες συμφωνούν στο στόχο του περιορισμού της παγκόσμιας θέρμανσης κατά 2 βαθμούς. Υπάρχει επιθυμία να τεθούν στην ίδια θέση δυτικές χώρες που ευθύνονται για τη

εκπομπή του 77% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την αρχή της βιομηχανικής εποχής και αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία. Ο στόχος είναι να καταστήσουν τις τελευταίες αυτές χώρες υπεύθυνες για την αποτυχία της επίτευξης συμφωνίας στο ζήτημα των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, ενώ είναι γνωστό ότι οι δυτικές χώρες

μεταφέρουν την παραγωγή τους σε ρυπαίνουσες βιομηχανίες τους που εγκαθίστανται στις αναπτυσσόμενες χώρες με αποτέλεσμα αυτές να φέρουν αυξημένο κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος.

Το χειρότερο απ' όλα ήταν το εξής: Όπως υπογράμμισε ο Σαρκοζί, οι δυτικές χώρες-δηλαδή οι 27 χώρες που συνιστούν το Φόρουμ των Μεγαλύτερων Οικονομιών-αδημονούν να εγκαταστήσουν ένα εναλλακτικό σύστημα διαπραγματεύσεων και λήψης αποφάσεων εντός του ΟΗΕ, το οποίο να προσπαθήσουν στη συνέχεια να επιβάλλουν στις άλλες χώρες. Ο δηλωμένος στόχος των δυτικών χωρών είναι να βελτιώσουν την ικανότητα του ΟΗΕ να διαχειριστεί το κλιματικό πρόβλημα. Η ανομολόγητη άποψη, όμως, είναι ότι οι χώρες των G-20 μπορούν εξίσου αν όχι καλύτερα να διαχειριστούν αυτές τα προβλήματα του πλανήτη, συνεχίζοντας ταυτόχρονα την εμπορευματοποίηση του.

Η λογική τους είναι σαφής: Το σημαντικό είναι να μην ανακατεύονται οι λαοί!

Αυτό ακριβώς το είδος διακυβέρνησης που ακολουθεί τις νεοφιλελεύθερες αρχές ήταν που αμφισβητήθηκε στη σύνοδο. Γι' αυτό η Κοπεγχάγη, με την παρουσία των κοινωνικών και περιβαλλοντικών κινημάτων, γέννησε ταυτόχρονα μια μεγάλη ελπίδα. Τα κινήματα συναντήθηκαν σε μια αντισύνοδο, το Φόρουμ για το Κλίμα (Klima Forum), στο οποίο έγιναν περισσότερες από 300 συναντήσεις που οργάνωσαν περισσότεροι από 250 φορείς, με συμμετοχή εκατοντάδων ενδιαφερομένων κάθε φορά.

Το Συνδικαλιστικό Φόρουμ συναντήθηκε στο περίπτερο WoW (Work of World-Εργάτες και Εργάτριες του Κόσμου). Εκεί, πολλά από τα συνδικάτα που συμμετείχαν αμφισβήτησαν την επιθυμία του καπιταλιστικού συστήματος να αναλάβει την ευθύνη για την κλιματική αλλαγή και το κοινωνικό ζήτημα.

Στα σεμινάρια και τις εκδηλώσεις ήταν παρόντα και περιβαλλοντικά και πράσινα κόμματα, πολιτικά κόμματα του κόμματος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, κόμματα τροτσκιστικών τάσεων και της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς-GUE.

Κατά τη διάρκεια της επίσημης συνόδου, έγιναν πολλές δυναμικές παρεμβάσεις από ομάδες χωρών του Νότου και κοινωνικά κινήματα, που καλύφθηκαν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Μια ομάδα χωρών της Λατινικής Αμερικής συμφώνησε να οργανώσει εναλλακτική σύνοδο για το κλίμα, τον Απρίλιο του 2010.

Το πιο σημαντικό γεγονός της συνόδου της Κοπεγχάγης ήταν η διαδήλωση 100.000 ανθρώπων με το σύνθημα «Να αλλάξουμε το σύστημα, όχι το κλίμα!». Κοινωνικά και περιβαλλοντικά κινήματα, αλλά και άτομα από χώρες του Νότου έδειξαν το μαχητικό τους πνεύμα τους και την απόφασή τους να μην παραδώσουν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα στους άρχοντες του σημερινού κόσμου, οι οποίοι το μόνο που έχουν στο νου τους είναι το κέρδος.

Η ακόλουθη φράση του Ούγκο Τσάβες αποτελεί μια πολύ καλή σύνοψη της κατάστασης: «Αν το κλίμα ήταν τράπεζα, θα είχε σωθεί

εδώ και καιρό».

Αν και αυτό το κίνημα για την κλιματική αλλαγή είναι ακόμα στη νηπιακή του ηλικία, το δίκτυο Κλιματική Δικαιοσύνη Τώρα έχει στόχο να αναπτυχθεί σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, από το τοπικό μέχρι το διεθνές, αρχίζοντας από τις τοπικές κοινότητες και τις περιοχές. Έχουν ήδη σχεδιαστεί πολυάριθμες μελλοντικές παρεμβάσεις: η «Συνάντηση των Λαών», στις 21 και 22 Απριλίου, πρόταση του Ίβο Μοράλες, το Εναλλακτικό Κοινωνικό Φόρουμ στο Μεξικό, τον Μάιο, και το επόμενο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ στην Κωνσταντινούπολη, τον Ιούλιο. Η νέα επίσημη Σύνοδος για το Κλίμα θα γίνει στο Μεξικό, προς το τέλος του 2010.

Στην Κοπεγχάγη, έγινε ένα σημαντικό βήμα σύνδεσης των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πολιτικών κινημάτων και συνδικάτων. Αν και τα περισσότερα από αυτά τα κινήματα συμφωνούν στο αίτημα των συστημικών αλλαγών που είναι αναγκαίες για να αντιμετωπίσουν το επείγον πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής και να προωθήσουν την κοινωνική δικαιοσύνη, υπάρχουν ακόμα αρκετά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, συμπεριλαμβανομένων αυτών της «οικολογικής και κοινωνικής μετάβασης», της αναγκαίας σχέσης μεταξύ επιστήμης και τεχνολογίας προκειμένου να επιλυθεί η οικολογική κρίση, της ενέργειας, του ρόλου του συστημικού σχεδιασμού και των δημόσιων υπηρεσιών.

Το Φόρουμ για μια Κοινωνική Ευρώπη

Στις 9 και 10 Δεκεμβρίου του 2009, έγινε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες, συνάντηση του Φόρουμ για μια Κοινωνική Ευρώπη. Το συγκεκριμένο φόρουμ είναι ένα δίκτυο αριστερών συνδικαλιστών οι οποίοι συνεργάζονται, εδώ και πολλά χρόνια, με την κοινοβουλευτική ομάδα της Ευρωπαϊκής Ένωτικής Αριστεράς/Βόρειας Πράσινης Αριστεράς (GUE/NGL).

Μετά την εναρκτήρια ομιλία του Λότταρ Μπίσκυ, προέδρου της κοινοβουλευτικής ομάδας, ορισμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρουσίασαν τις συνέπειες της κρίσης στις χώρες τους, αλλά και τις συναφείς προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα συνδικάτα και τα κοινωνικά κινήματα.

Πολλοί συνδικαλιστές υπογράμμισαν την ανάγκη να αναζητηθούν νέες μέθοδοι οργάνωσης και προσέγγισης των εργαζόμενων με πρωτότυπους τρόπους, αλλά και να ενταθούν οι προσπάθειες για μεγαλύτερη ενότητα

στους συνδικαλιστικούς αγώνες. Στο Φόρουμ παρουσιάστηκε, επίσης, με στόχο να τεθεί σε δημόσιο διάλογο, κείμενο με θέμα το μετασχηματισμό της έννοιας στου συνδικαλισμού, που συνέταξαν καθηγητές πανεπιστημίου οι οποίοι συνεργάζονται με το συνδικαλιστικό κίνημα.

Σ' ό,τι αφορά το ευρωπαϊκό επίπεδο, συζητήθηκε το ενδεχόμενο ανάληψης πρωτοβουλιών για ταυτόχρονες κινητοποιήσεις στις ευρωπαϊκές χώρες, εν όψει της Ευρωπαϊκής Ημέρας Δράσης στις 24 Μαρτίου. Σε κάποιους κλάδους, και ιδιαίτερα στην αυτοκινητοβιομηχανία, η μάχη που θα δοθεί θα έχει στόχο την επίτευξη ενότητας και αλληλεγγύης ενάντια στον ανταγωνισμό που υπάρχει μεταξύ παραγωγικών μονάδων σε διάφορες χώρες και τις εκβιαστικές μεθόδους που τον επιβάλλουν. Τα κοινωνικά κινήματα θα ασχοληθούν, το 2010, με την επαναδραστηριοποίηση των ανέργων. Στις αρχές Ιουλίου, στην Κωνσταντινούπολη, θα

γίνει το 6ο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ. Παρά τον αξιοσημείωτο αριθμό κινήματων σε πολλές χώρες και κλάδους, όσες και όσοι συμμετείχαν στη συνάντηση των Βρυξελλών κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγκάσει τα συνδικάτα να βρίσκονται σε αμυντική θέση, γεγονός που συνέβαινε και πριν από το ξέσπασμα της κρίσης. Η αδυναμία της πολιτικής Αριστεράς στις επιμέρους χώρες έχει συμβάλλει στην όξυνση αυτού του δυσμενούς συσχετισμού δύναμης. Ο Χορστ Σμίτενερ έκλεισε τη συνεδρίαση τονίζοντας ότι τα συνδικάτα θα έπρεπε να είχαν αναλύσει με πιο σαφείς όρους την κρίση και τις αιτίες της και να είχαν προσπαθήσει να επεξεργαστούν θέσεις για το ξεπέραςμα της κρίσης.

Το Φόρουμ προγραμματίσει δύο συναντήσεις, τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο του 2010.

Σεμινάριο του Χώρου Μαρξ (Espaces Marx)

Γυναίκες, εργασία και το εκπαιδευτικό επάγγελμα: έμφυλες και ταξικές σχέσεις

Το Νοέμβριο του 2009, πραγματοποιήθηκε, στο Μπορντό της Γαλλίας, σεμινάριο με θέμα το φύλο.

Το σεμινάριο ήταν μέρος ενός κοινού ερευνητικού προγράμματος εγχειρήματος του Χώρου Μαρξ και του transform! europe, το οποίο διαρκεί ήδη δύο χρόνια και αφορά ζητήματα εργασίας και κοινωνικών τάξεων, καθώς και την επιρροή που αυτά ασκούν στις ιδεολογικές και πολιτισμικές διαμάχες. Η αύξηση της γυναικείας μισθωτής εργασίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης

δημιουργεί συγκεκριμένες συνθήκες, τόσο εντός όσο και εκτός της εργασιακής διαδικασίας.

Αυτή ακριβώς η αντιφατική νέα πραγματικότητα της ζωής των γυναικών η πρόσβαση στην εργασία υπό το καθεστώς του νεοφιλελευθερισμού, όπου όλοι οι μισθωτοί, ανεξαρτήτως φύλου, εργάζονται πλέον σε συνθήκες αστάθειας και ανασφάλειας δημιουργεί την ανάγκη για μια

συγκεκριμένη επεξεργασία των καινούριων αυτών συνθηκών και πώς επηρεάζουν την ανθρώπινη χειραφέτηση.

Η θεματική αυτή σχετίζεται άμεσα με τα Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών (IUFM), και την επιμορφωτική τους αποστολή. Το Ινστιτούτο της Ακيتين (μιας από τις 26 διοικητικές περιφέρειες της Γαλλίας-σ.τ.μ.), το οποίο

πρόσφατα συνδέθηκε με το Πανεπιστήμιο Μπορντό 4, συμφώνησε να συνεργαστεί με τον Χώρο Μαρξ στη διοργάνωση του σεμιναρίου, με αφορμή δύο πολύ διαφορετικές εμπειρίες που εμπλούτισαν τις ιδέες τόσο των ομιλητών όσο και του ακροατηρίου.

Κατά την πρώτη ημέρα το σεμινάριο εστίασε την προσοχή του στις γυναίκες και την εργασία. Παρουσιάστηκε μια πολυθεματική έρευνα για τις πραγματικές συνθήκες της γυναικείας εργασίας και πώς αυτές επηρεάζονται από την τρέχουσα κρίση, για τις προκλήσεις και τα προβλήματα που προκύπτουν από την υιοθέτηση

μιας έμφυλης προοπτικής για την χειραφέτηση της εργασίας και της διασύνδεσης ταξικών και έμφυλων σχέσεων.

Η δεύτερη ημέρα επικεντρώθηκε στα έμφυλα ζητήματα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Αναδείχθηκε η σχέση του φύλου με την πολιτισμική διαφορετικότητα, οι κοινωνικό-πολιτισμικές συνήθειες, το φύλο και η εκπροσώπηση, η εκμάθηση κοινωνικών ρόλων και η κατασκευή του φύλου στο σχολείο. Επίσης, εξετάστηκε λεπτομερώς η τρέχουσα επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως ως προς τους τομείς της έμφυλης προσέγγισης στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών

αλλά και της ίδιας της διδασκαλίας τους, τις επιπτώσεις της «θηλυκοποίησης» του εκπαιδευτικού επαγγέλματος, την ανάλυση κειμένων και βιβλίων από μια έμφυλη προοπτική και τις εμπειρίες από την επιθυμητό τρόπο προσέγγισης του έμφυλου ζητήματος σε διάφορες επιστημονικές πειραρχίες.

Κείμενα για τα παραπάνω θέματα υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Espaces Marx Bordeaux Aquitaine: <http://espacesmarxbordeaux.apinc.org>, ενώ ετοιμάζεται και μια έντυπη έκδοση.

Διεθνές εργαστήριο του transform! europe στη Βιέννη, 15-16 Ιανουαρίου 2010

Η κρίση στην Ευρώπη: οικονομικά της ύφεσης-κοινωνική κρίση- κρατικές πολιτικές-εναλλακτικές λύσεις

Η Ευρώπη μάχεται εναντίον της βαθύτερης ύφεσης, από την εποχή της μεγάλης κρίσης της δεκαετίας του 1930 και μετά. Αντιμετωπίζουμε μια δριμύτατη κοινωνική κρίση, με την ανεργία να αυξάνεται διαρκώς και την πίεση σε ό,τι έχει απομείνει από το κοινωνικό κράτος μετά την επικράτηση του νεοφιλελεύθερου δόγματος, να εντείνεται. Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος και οι κεντρικές τράπεζες έπαιξαν έναν πολύ ενεργητικό ρόλο στο σταμάτημα της ελεύθερης πτώσης της οικονομίας. Ωστόσο, το τέλος της κρίσης δεν έχει φτάσει ακόμα, ενώ δεν πρέπει να τρέφουμε αυταπάτες: η πολιτική Αριστερά δεν είναι ο νικητής του «παιχνιδιού». Οι μισθωτοί και όσοι βρίσκονται στη μέση φορολογική κλίμακα είναι αυτοί που θα καταβάλουν το κόστος της σωτηρίας της περιουσίας των πλουσίων.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω στο

σημείωμα των εκδοτών του δελτίου, το εργαστήριο που έγινε στη Βιέννη στις 15 και 16 Ιανουαρίου επικεντρώθηκε σε τέσσερις θεματικές: Στις αιτίες αυτού που έχει χαρακτηριστεί ως συστημική κρίση, στο ρόλο της πολιτικής και του κράτους σε σχέση με την παγκόσμια οικονομική κρίση, στις κοινωνικές συνέπειες της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής αναταραχής και στις εναλλακτικές λύσεις και τις στρατηγικές μετασχηματισμού που προτείνονται από την πολιτική Αριστερά και τις προοδευτικές κοινωνικές δυνάμεις.

Στο εργαστήριο συμμετείχαν 60 περίπου άτομα από 14 Ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων πανεπιστημιακοί, ερευνητές, ευρωβουλευτές και μέλη και επικεφαλής συνδικάτων και κοινωνικών κινημάτων.

Η Ελιζαμπέτ Γκωτιέ, ο Γιοαχίμ Μπίσοφ, ο Μπομπ Τζέσοπ, ο Μιγκέλ Πόρτας και η Μαρία Καρα-

μεσίνη ήταν οι κύριοι ομιλητές/ομιλήτριες. Παρεμβάσεις έκαναν οι Ευκλείδης Τσακαλώτος, Γίρι Μάλεκ, Στεφάν Μπουκέν και Λουτς Μπρανγκς. Ο Βάλτερ Μπάγιερ προήδρευσε στην τελική συζήτηση, στην οποία κύριος ομιλητής ήταν ο Φράνσις Βύρτς.

Οι γλώσσες του εργαστηρίου ήταν αγγλικά, γερμανικά και γαλλικά.

Στο επόμενο ενημερωτικό δελτίο θα υπάρχει αναλυτική παρουσίαση του εργαστηρίου.

Παρακαλούμε σημειώστε!

Στην ιστοσελίδα του transform! Europe (www.transform-network.net) έχει αναρτηθεί βίντεο που καλύπτει μέρος της εκδήλωσης. Στη διεύθυνση office@transform-network.net μπορείτε να παραγγείλετε την έντυπη έκδοση των εισηγήσεων.

Προσεχείς εκδηλώσεις

Βερολίνο, 29-31 Ιανουαρίου 2010

Προπαρασκευαστική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ (ΕΚΦ)

Στο Ντιγιαρμπακίρ και το Παρίσι τέθηκαν οι άξονες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ

Η επερχόμενη Προπαρασκευαστική Συνέλευση του Βερολίνου θα αποτελέσει ένα πολύ σημαντικό βήμα για την προετοιμασία του επόμενου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ, το οποίο θα γίνει στην Κωνσταντινούπολη, μεταξύ της 1ης και της 4ης Ιουλίου. Αν και οι άξονες των συζητήσεων στο ΕΚΦ, όπως αυτές προσδιορίστηκαν στην τελευταία Ευρωπαϊκή Προπαρασκευαστική Συνέλευση στο Ντιγιαρμπακίρ, θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν αρκετά «κλασικές», καλύπτουν ωστόσο ένα μεγάλο φάσμα θεματικών.

Με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δυνατής εμβέλειας του ΕΚΦ, οφείλουμε να αναπτύξουμε τις «γέφυρες» μεταξύ των αξόνων, δηλαδή να σχεδιάσουμε προσεκτικά τις στρατηγικές συγκλίσεις των διαφόρων κινημάτων. Στη συνάντηση του Βερολίνου το ζήτημα αυτό θα συζητηθεί στα διάφορα δίκτυα.

Προφανώς, το Μεσανατολικό, το Κουρδικό, το Αρμενικό και το Παλαιστινιακό ζήτημα θα είναι στο επίκεντρο του ΕΚΦ της Τουρκίας. Επίσης, στην ατζέντα θα περιλαμβάνεται η συζήτηση για τα συμπεράσματα από τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης (βλ. το άρθρο της Σαντάλ Ντελμάς στο παρόν δελτίο). Πάντως, η δουλειά που χρειάζεται να γίνει ακόμα είναι πάρα πολλή.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι άξονες του επόμενου ΕΚΦ που προσδιορίστηκαν αρχικά στο Ντιγιαρμπακίρ και συγκεκριμενοποιήθηκαν στη συνάντηση στο Παρίσι τον περασμέ-

νο Νοέμβρη, ήταν δέκα τρεις (13). Η σημαντικότερη καινοτομία στο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ θα είναι η «Συνέλευση των Συνελεύσεων», στη θέση της «Συνέλευσης των Κινήματων», την τελευταία μέρα του ΕΚΦ, στην οποία θα γίνει σύνοψη όλων των θεμάτων που θα έχουν συζητηθεί τις προηγούμενες μέρες. Η ιδέα για το μοντέλο αυτό προέκυψε στο τελευταίο Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ (Μπελέμ, Βραζιλία, 2009). Μια ακόμη καινοτομία που εμπνέεται από τις δράσεις που έγιναν στο Μπελέμ θα είναι η «Επέκταση της Κωνσταντινούπολης», που θα επιτρέψει σε ακτιβιστές και οργανώσεις που δεν θα μπορέσουν να πάνε στην Κωνσταντινούπολη να οργανώσουν γεγονότα χρησιμοποιώντας προβολές βίντεο και το διαδίκτυο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ θα γίνει στο κέντρο της Κωνσταντινούπολης. Το βασικό σημείο των συναντήσεων θα είναι το κάμπους Τασκίσλα (Taskisla) του Πολυτεχνείου της Κωνσταντινούπολης, το οποίο απέχει πέντε λεπτά από την πλατεία Ταξίμ (το πιο πολυσύχναστο μέρος της πόλης). Όλα τα μέρη στα οποία θα διεξάγεται το Φόρουμ βρίσκονται πολύ κοντά μεταξύ τους. Για τις δραστηριότητες θα χρησιμοποιηθούν κινηματογραφικές αίθουσες και πολιτιστικά κέντρα που βρίσκονται στην οδό Ιστικλάλ, η οποία συνδέεται με την πλατεία Ταξίμ. Ο συναυλιακός χώρος Γιενί Μελέκ θα είναι ο χώρος με την

μεγαλύτερη χωρητικότητα (2000 άτομα). Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ θα καταλάβει το κέντρο της Κωνσταντινούπολης, κάτι που θα συμβάλλει στη μεγαλύτερη απήχυσή του στους κατοίκους της πόλης.

Η διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ υποστηρίζεται από 77 τουρκικές οργανώσεις. Η πρόσκληση για συμμετοχή τονίζει τα εξής: «Παλέψαμε μαζί ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, στις επεμβάσεις στη Μέση Ανατολή, στο αδιέξοδο του Κουρδικού προβλήματος, στους θανάτους εργατών στα ναυπηγεία, στην εμπορευματοποίηση του νερού, στη βία κατά των γυναικών, στη λογοκρισία στα μέσα ενημέρωσης, στις ανεξιχνίαστες δολοφονίες, στην απομόνωση στις φυλακές, στο μετασχηματισμό των πόλεων, στις περιβαλλοντικές καταστροφές και στην παραβίαση των συνδικαλιστικών και εργασιακών δικαιωμάτων. Αναπτύξαμε μια κουλτούρα διαλόγου και κοινής δράσης. Το 2010, θα φιλοξενήσουμε στην Ιστανμπούλ τα κοινωνικά κινήματα και τις οργανώσεις της Ευρώπης που στηρίζουν την εργασία, τη δημοκρατία και την ελευθερία. Πιστεύουμε πως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ της Ιστανμπούλ είναι μια σημαντική ευκαιρία για τα κοινωνικά κινήματα που δραστηριοποιούνται στην Τουρκία να συναντηθούν με τις αντίστοιχες οργανώσεις τους στο διεθνές επίπεδο και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους».

Προτάσεις για σεμινάρια θα γίνονται δεκτές μέχρι τις 15 Μαρτίου. Η κάθε οργάνωση έχει το δικαίωμα να παρουσιάσει, στην τελευταία Ευρωπαϊκή Προπαρασκευαστική Συνέλευση, η οποία θα διεξαχθεί από τις 14 ως τις 16 Μαΐου, μέχρι 3 προτάσεις οι οποίες θα συγχωνευτούν προς αποφυγήν αλληλοεπικαλύψεων. Η Συνέλευση αυτή θα οριστικοποιήσει το πρόγραμμα του ΕΚΦ της Κωνσταντινούπολης. Πριν από αυτήν, θα πραγματοποιηθεί μια ακόμη Ευρωπαϊκή Προπαρασκευαστική Συνέλευση στο Βερολίνο, (29-30 Ιανουαρίου), η οποία θα οριστικοποιήσει τα οικονομικά, διοικητικά και οργανωτικά ζητήματα του Φόρουμ.

Οι άξονες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ, που εγκρίθηκαν στη συνάντηση του Παρισιού, είχαν γίνει αντικείμενο εξαντλητικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Προπαρασκευαστική Συνέλευση που έγινε το Σεπτέμβριο στο Ντιγαμπμακίρ, λίγες μέρες πριν το Κοινωνικό Φόρουμ της Μεσοποταμίας. Αυτοί οι άξονες (και οι υπότιτλοι) είναι οι εξής:

1. Οικονομικές και κοινωνικές κρίσεις: αντιστάσεις και εναλλακτικές προτάσεις

- Κρίση ή αποτυχία του καπιταλισμού;
- Ιδιαιτερότητες και ομοιότητες της κρίσης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη
- Αλληλεγγύη εναντίον του ανταγωνισμού
- Εργατικοί αγώνες ενάντια στις ομαδικές απολύσεις, στο κλείσιμο επιχειρήσεων και την επισφάλεια
- Είναι εφικτό ένα δίκαιο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα;
- Πώς συνδέονται οι αγώνες για τα δικαιώματα με τις εναλλακτικές προτάσεις;

2. Κοινωνικά δικαιώματα για μια κοινωνική Ευρώπη

- Δημόσια αγαθά και υπηρεσίες για όλους/όλες

- Ένα νέο μοντέλο κράτους πρόνοιας ενάντια στην επερχόμενη καταστροφή

- Το δικαίωμα στη στέγη και η αντίσταση στις εξώσεις

- Βασικό εισόδημα και κατώτατος μισθός

- Εργατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα

3. Τι δημοκρατία θέλουμε; Η προώθηση των ατομικών και πολιτικών ελευθεριών

- Ενάντια στις ρατσιστικές πολιτικές ασφάλειας και τους αντιτρομοκρατικούς νόμους

- Εξαφανίσεις στους χώρους κράτησης, απομόνωση, φυλακές

- Η άνοδος της άκρας δεξιάς και οι αυταρχικές πολιτικές

- Ποια Ευρωπαϊκή Ένωση θέλουμε να οικοδομήσουμε; Ποιος αποφασίζει;

- Δημοκρατία και ατομικά δικαιώματα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και τη Ρωσία

4. Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των καταπιεσμένων εθνών και μειονοτήτων

- Μια ειρηνική, δίκαιη και δημοκρατική λύση για το Κουρδικό ζήτημα

- Πρόσβαση στο νερό και την ασφαλή ενέργεια για όλους/όλες

- Ενάντια στη μη-βιώσιμη παραγωγή, διανομή και κατανάλωση

5. Ενάντια στην «Ευρώπη Φρούριο» - Πλήρη δικαιώματα για μετανάστες και πρόσφυγες

- Ίσα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα

- Δικαίωμα στην ελεύθερη μετακίνηση των ανθρώπων

6. Ισότητα εναντίον διακρίσεων. Οι φεμινιστικές εναλλακτικές προτάσεις στην παγκόσμια κρίση

- Η αντιμετώπιση της πατριαρχίας

- Μάχες ενάντια στη βία κατά των γυναικών

- Σεξουαλικές διακρίσεις, ατομικά δικαιώματα για τους/τις LGBT

7. Σώστε τον πλανήτη: η οικοδόμηση ενός βιώσιμου κόσμου

- Η υπέρβαση της οικολογικής κρίσης: Πώς συνδέονται οι μάχες για ένα σταθερό περιβάλλον με τις μάχες για την κοινωνική δικαιοσύνη

8. Ειρήνη ενάντια στον πόλεμο, το милитарισμό, τις στρατιωτικές επεμβάσεις

- Η μάχη για τη διακοπή των στρατιωτικών επεμβάσεων στο Ιράκ, το Αφγανιστάν και αλλού

- Μιλιταριστικές πολιτικές στην Ευρώπη

- Ο αφοπλισμός είναι αναγκαίος Πώς μπορούμε να τον επιτύχουμε;

- Σταματήστε τους πυρηνικούς εξοπλισμούς, διαλύστε τις στρατιωτικές βάσεις και τα προγράμματα πυραυλικών ασπίδων

- Ανάλυση ευθύνης από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου ώστε να επιτευχθεί δικαιοσύνη και ειρήνη στη Μέση Ανατολή

- Οι μάχες των ευρωπαϊκών κινημάτων για μια δίκαιη και ειρηνική λύση για την Παλαιστίνη

9. Νεολαία το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην εργασία και στο μέλλον

10. Εκδημοκρατισμός της γνώσης, της εκπαίδευσης και της κουλτούρας. Η δημιουργία εναλλακτικών λύσεων

- Ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης: Η Στρατηγική της Λισσαβόνας

- Ποιο περιεχόμενο και ποιες μεθοδολογίες για ποιους σκοπούς;

- Δια βίου εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση πολιτισμός, επιστή-

μη και δημοκρατία

- Για μια δημοκρατική οικοδόμηση της Ευρώπης, βασισμένη στην πολιτισμική της διαφορετικότητα, την αυτονομία και τη συμμετοχή των λαών σε όλα τα επίπεδα

11. Μέσα μαζικής ενημέρωσης και σχέσεις εξουσίας: Η υπεράσπιση

της ελευθερίας στην έκφραση και ο εκδημοκρατισμός της πληροφόρησης

- Ενάντια στη λογοκρισία

12. Η Ευρώπη και ο κόσμος: συνεργασία και ανάπτυξη βασισμένες στην αλληλεγγύη ενάντια στην κυριαρχία των ισχυρών και

τη νεοαποικιοκρατία

- Το ελεύθερο εμπόριο ως μέσο άσκησης κυριαρχίας

- Για ένα δημοκρατικό διεθνές πλαίσιο

13. Το κράτος και το μέλλον του Κινήματος για την Παγκόσμια Δικαιοσύνη

Συνέδριο στο Βερολίνο, 20 Φεβρουάριου 2010

Ο καπιταλισμός σήμερα - Το ερευνητικό πρόγραμμα του Γιοργκ Χούφσμιντ

Στη μνήμη του Γιοργκ Χούφσμιντ

Το πρωί της 5ης Δεκεμβρίου του 2009, πέθανε ο Γιοργκ Χούφσμιντ. Χάσαμε ένα φίλο και ταυτόχρονα έναν από τους παγκοσμίως πιο σημαντικούς οικονομολόγους της μεταπολεμικής περιόδου.

Στις 20 Φεβρουαρίου, εβδομήντα χρόνια μετά από τη γέννηση του Γιοργκ Χούφσμιντ, θα διεξαχθεί η παραπάνω εκδήλωση στη μνήμη του.

Αυτή η τιμητική εκδήλωση διοργα-

νώνεται από τους παρακάτω φορείς: Attac, EuroMemo Group (Ομάδα Ευρωπαίων Οικονομολόγων για μια Εναλλακτική Οικονομική Πολιτική), Memorandum Group (το γερμανικό τμήμα των Ευρωπαίων οικονομολόγων), Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, συνδικάτο ver.di και τα περιοδικά Blätter für deutsche und internationale Politik, Sozialismus και Zeitschrift Marxistische Erneuerung.

Τόπος διεξαγωγής: ver.di Bundesverwaltung, Paula-Thiede-Ufer 10, Βερολίνο.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα του συνεδρίου, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: www.transformnetwork.net/uploads/media/Flyer_Tagung_Huffschmid_2010-03-20.pdf

Σεμινάριο του transform! europe στην Ισπανία, 12-14 Μαρτίου 2010

Γιατί η κρίση φαίνεται να ευνοεί τη Δεξιά και όχι την Αριστερά στην Ευρώπη

Το transform! europe, στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτικές και στρατηγικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Αριστεράς», θα διοργανώσει σεμινάριο με τίτλο «Γιατί η κρίση φαίνεται να ευνοεί τη Δεξιά και όχι την Αριστερά στην Ευρώπη».

Το σεμινάριο θα διεξαχθεί στη Μάλαγα της Ισπανίας, από τις 12 ως τις 14 Μαρτίου.

Οι θεματικές που θα συζητηθούν

είναι:

Το πρόγραμμα του transform! ως μια συμμετοχική διαδικασία

* Η τεκμηρίωση του ισχυρισμού του τίτλου του σεμιναρίου: Τα αποτελέσματα των εκλογών που διεξήχθησαν στην Ευρώπη το 2009

Η κρίση της σοσιαλδημοκρατίας
Μελέτες περιπτώσεων διαφόρων χωρών

Είναι ικανή η Αριστερά στην

Ευρώπη να εκπονήσει ένα αποτελεσματικό ανταγωνιστικό πρόγραμμα για το ξεπέρασμα της κρίσης;

Η κατάσταση της Αριστεράς στην Ισπανία

Σύνοψη

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του transform! ή επικοινωνήστε μαζί μας μέσω e-mail: office@transform-network.net